

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2017-657

6.11.2017

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lisensforsikring – varig (minst 24 mnd.) - kan selskapet kreve operasjon? – fal. § 13-12.

Forsikrede (pilot) fikk kraftige magesmerter i oktober 2015 og fikk påvist gallestein. Flylegen utstedte midlertidig udyktighetsattest 1.2.17 og uttalte i februar 2017 at forsikrede minst ville være sykmeldt i ytterligere 12 måneder. Selskapet anførte at vilkårenes krav til varighet ikke var oppfylt fordi forsikrede kunne bli arbeidsdyktig om han lot seg operere. Forsikrede ønsket ikke operasjon da dette var forbundet med risiko, og det forelå en alternativ behandlingsmetode. Nemnda bemerket at et inngrep som innebærer fjerning av galleblæren, også når det gjennomføres ved en kikkhullsoperasjon og uten bruk av morfin, må anses som ikke helt bagatellmessig. Nemnda konkluderte med at forsikrede måtte anses som unfit som pilot etter vilkårene og forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1977, pilot) fikk kraftige magesmerter i oktober 2015, og ble sykmeldt 17.11.15. Gallestein ble påvist, og forsikrede har vært sykmeldt siden november/desember 2015. Skademelding ble sendt selskapet 3.1.17. Forsikrede ble 1.2.17 vurdert av flylege som utstedte midlertidig udyktighetsattest:

...

Har fått konstateret enkelt større galdesten på 9 x 14 mm. Har jevnlig større og mindre anfald af galdestens-smerter. Har haft ialt 3 voldsomme anfald, senest for 4 måneder siden. Er påbegyndt behandling juni 2016 med Ursochol. Præparatet kan i nogle tilfælde opløse visse stentyper. Er ikke umiddelbart indstillet på operation. Underkendes indtil videre. Kan revurderes når/hvis anfaldsfri efter opløst eller fjernet sten.

Flylegen skrev 16.2.17 til forsikrede:

...

Du er sat i behandling med præparat som muligvis vil kunne opløse eller mindske størrelsen af stenen. For at vurdere dette skal som minimum hengå ½-1 år og derefter en vis observationsperiode. Det betyder, at du som minimum vil være underkendt i et år fra nu medmindre du bliver opereret.

Selskapets rådgivende lege uttalte 21.2.17:

... Jeg er enig med flylegen i at symptomgivende gallestein ikke er forenlig med å føre fly.

Piloten er satt på medikamentell behandling. Jeg har konferert med gastrokirurg som vurderer denne medisinen til å være lite nyttig i slik behandling. Dagens kikkhullskirurgi er blitt svært trygg og er den anbefalte behandling. Etter et slikt inngrep vil han kunne få sin medisinske klarering ganske raskt. Uten kirurgisk behandling vil det være usikkert hvor lenge han vil være medisinsk ikke skikket for å fly.

Konklusjon:

Kirurgisk behandling vil løse den medisinske utfordringen for denne piloten.

Forsikredes lege opplyste at forsikrede ikke skal benytte morfin, ettersom han brukte noe tid til å våkne etter en blindtarmsoperasjon i 1991.

Selskapet rådgivende lege uttalte 4.4.17:

...

Noen pasienter bruker noe lenger tid å våkne etter narkose enn andre. Dette kan ha med individuelle forskjeller å gjøre, eller at det har vært behov for å tilføre ekstra bedøvelsesmiddel kort tid før reversering/oppvåkning. I seg selv ikke en kontraindikasjon for narkose. Det kan bemerkes at det også har vært en betydelig utvikling innenfor bedøvelse siden 1991. Han behøver ikke morfin i forbindelse med et eventuelt inngrep.

Det er angitt at hans galleblære fungerer normalt og derfor ikke skal fjernes. Til det er å bemerke at en galleblære med en så stor sten ikke er normal, og medfører fare før gallestensanfall. Mulighet for gallestensanfall er uforenlig med å føre fly. Stenen er for stor til at den skal kunne ha naturlig avgang. For øvrig viser jeg til mitt forrige notat.

Konklusjon:

Jeg opprettholder min forrige vurdering etter å ha vurdert den nye dokumentasjonen.

Etter klage til nemnda, innhentet selskapet ny uttalelse fra rådgivende lege:

Jeg har ... rådført meg med Avdelingsoverlege ved kirurgisk avdeling Ringerike sykehus, spesialist i gastrokirurgi Dr.med ... Han bekreftet at det er uvanlig med medikamentell behandling for å fjerne symptomgivende gallesten. Den vanlige behandlingen er ved kikkeshullskirurgi.

Jeg har også sett i Norsk legemiddelhåndbok. ... Her er også kirurgi førstevalget. Bare hos pasienter som ikke kan tilbys kirurgi, kan man forsøke medikamentell behandling. Denne behandlingen har bivirkninger, særlig i form av diare. Hvis stenene ikke er borte etter 2år, avsluttes behandlingen. Bare 1/3 av pasientene blir bra med medikamentell behandling, og i over halvparten av tilfellene vil stenene komme tilbake etter 2-3 år.

Forsikrede har i det vesentlige anført at helseattesten er tilbakekalt på grunn av sykdom. Flylegen har uttalt at han vil være sykmeldt i minst 12 måneder til. Etter nemndspraksis kan selskapet ikke overprøve sjømannslegens vurdering med mindre det foreligger særlige grunner, jf. 2017-042, 2017-093 og 2017-099. Fastlegen og spesialister i Danmark kjenner forsikrede best. De følger en anerkjent behandlingsmetode som er mindre risikofyllt enn operasjon. Det vises til saker i Pasientskadenemnda, PSN-2015-2811 og PSN-2015-11237 der det fremkommer at kirurgi i galleblære for å fjerne gallestein ikke er uten risiko.

Selskapet har anført at vilkårene for rett til utbetaling ikke er oppfylt, jf. kravet om at sykdommen må være varig. Forsikrede kan ikke anses å ha en "*medisinsk unfit tilstand*" når han nekter å la utføre en operasjon som vil gjøre ham flydyktig.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder om forsikrede har krav på utbetaling under lisensforsikringen. Dette reguleres av vilkårenes pkt. 6.1 og 6.2 som gjelder "Skadeoppgjør – utbetaling av erstatning":

6.1 Vilkår for denne utbetalingen er at forsikrede flyger har vært sammenhengende sykemeldt i 12 måneder eller har fått inndratt sin medical og forsikredes flylege videre vurderer flygeren som unfit, og den medisinske tilstanden vurderes som varig. Med "varig" menes en medisinsk tilstand som har vedvart sammenhengende i 12 måneder regnet fra første dag i siste sammenhengende sykemeldingsperiode, og hvor flygerens flylege vurderer tilstanden som varig i ytterligere minst 12 måneder.

Forsikringstilfellet anses inntruffet på det tidspunkt varighetskravet er oppfylt. Delutbetalingen er 6 G etter 12 mnd regnet fra første dag i siste sammenhengende sykemeldingsperiode, dog oppad begrenset i henhold til vilkårenes punkt 4.2 og 4.3.

6.2 Om flylegen etter ytterligere 12 måneder vurderer flygeren som varig unfit vil resten av LOL komme til utbetaling. Med "varig" menes i denne sammenheng en medisinsk unfit tilstand som har vedvart

sammenhengende i 12 måneder, og hvor flygerens flylege vurderer tilstanden som varig i ytterligere minst 12 måneder.

Den nye 12 måneders perioden regnes fra det tidspunkt vilkårene for delutbetalingen anses oppfylt. En forutsetning for utbetaling er at flygeren ikke har vært vurdert fit i denne perioden.

Nemnda kan ikke se at selskapet bestrider at forsikrede oppfyller de tidsmessige kravene til varighet som er stilt opp i pkt. 6.1 første ledd annet punktum. Men selskapet anfører at forsikredes tilstand ikke fyller kravet til "varig" og "unfit" i vilkårene. Han er ikke "unfit" når en kikkehullsoperasjon kan avhjelpe problemet med stein i galleblæren. Slik nemnda ser det, dreier saken seg således ikke om flylegens vurdering av forsikrede, men om forsikrede kan tape sin rett til erstatning når han velger ikke å underkaste seg en operasjon.

Nemnda har i en tidligere uttalelse i sak om rett til utbetaling under en lisensforsikring, 2011-459, lagt til grunn at ingen plikter å underkaste seg et fysisk inngrep med mindre det dreier seg om noe helt bagatellmessig. Nemnda viser til den begrensning i tapsbegrensningsplikten som fremgår av fal. § 13-12 første ledd annet punktum. Etter bestemmelsen plikter en forsikret ikke å følge selskapets "pålegg som utgjør et urimelig inngrep i friheten til å råde over sin person". Etter nemndas syn må et inngrep som innebærer fjerning av galleblæren, også når det gjennomføres ved en kikkehullsoperasjon og uten bruk av morfin, anses som ikke helt bagatellmessig og nemnda kan da ikke se at forsikrede ikke er unfit som pilot etter vilkårene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Ingrid Smedsrud (nestleder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Mildrid Felland (selskapsrepresentant), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).